

Nukke- teatterin- tekijöiden palkka- suositukset 2015

Teme

Nukketeatterintekijöiden palkkasuosituks 2015

Viimeisen 10 vuoden aikana Suomeen on kehittynyt aktiivinen nukke-teatteritaiteen freelancer-ammattilaisten kenttä, jollaista ei aiemmin ole ollut olemassa samassa vahvuudessa. Nämä palkkasuosituks koottiin erityisesti kentällä työskentelevien vapaiden taiteilijoiden, mutta myös muiden nukketeatterin ammattilaisten käyttöön. Suositukset pohjautuvat teatterialan työehtosopimukseen, teatteri-ilmaisun ohjaajien palkkasuositukseen ja teatterialan asiantuntijoiden lausuntoihin. Ne on luotu nukketeatteritaiteilijoiden ja sitä kautta koko taiteenlajin aseman edistämiseksi. Toivomme, että suosituksista on hyötyä niin työntekijöille kuin työnantajillekin. – *Roosa Halme ja Katja Kähkönen*

Nukketeatteritaiteilija töissä esimerkiksi maakuntateatterissa, muussa vos-teatterissa tai vapaalla kentällä

Nimike	Rinnastus Teatterialan työehtosopimukseen 1.7.2014	Bruttopalkka/kk
Nukketeatteriohjaaja	Taiteellinen henkilökunta, ohjaaja	2 441,23–3 809,88
Nukketeatteriosuuskien ohjaaja, nukettamisen ohjaaja	Taiteellinen henkilökunta, koreografi	2 234,74–3 497,14
Nukenrakentaja	Tekninen henkilökunta, vaativat ammattimiestehtävät	1 835,11–2 050,89
Nukkesuunnittelija, skenografi	Taiteellinen henkilökunta, skenografi	2 319,99–3 637,21
Korkeakoulutettu nukketeatteri-näyttelijä	Taiteellinen henkilökunta, korkeakoulutettu tanssija ja sirkustaiteilija	2 133,50–3 121,45
Nukketeatterinäyttelijä	Taiteellinen henkilökunta, tanssija ja sirkustaiteilija	1 920,43–2 908,39
Vieraileva nukketeatterinäyttelijä	Taiteellinen henkilökunta, vieraileva tanssija ja sirkustaiteilija	2 278,50
Nukketeatterinäyttelijän näytöskohtaiset palkat	Taiteellinen henkilökunta, tanssijan näytöskohtaiset palkat	A-tehtävästä 170,56 B-tehtävästä 140,30

Kertoimet	Suuri työ	Normaali työ	Pieni työ
Nukketeatteriohjaaja	5,5	4,5	3,5
Nukkesuunnittelija, skenografi	4	3	2
Nukketeatteriosuuskien ohjaaja, nukettamisen ohjaaja, vert. koreografi	5	4	2-3

Lomakorvaus on 13,5%. Jos työ laskutetaan, muista laskea mukaan sivukulut.

Jos työ sisältää useita taiteellisia suunnittelutyötehtäviä, esimerkiksi ohjauksen ja lavastuksen suunnittelun, maksetaan siitä päätyötehtävän lisäksi erillinen palkka. Ylimääräisestä suunnittelutyöstä voidaan maksaa 25 % alennettu palkka. Jos esimerkiksi teet lavastussuunnittelun ohjaustyön lisäksi, on ohjaustyöstä saatava palkka 100 % ja lavastustyöstä saatava palkka 75%.

Nukketeatteritaiteilija opetustyössä ja työpajojen vetäjänä

Minimipalkat teatteri-ilmaisun ohjaajille / opettajille 2014, suositus (Teme)

Opetustehtävät

Tunnit koostuvat 45 minuutin opetuksesta sekä 15 minuutin suunnitteluajasta. Palkkiosuosituksset 1.1.2014 (TAM).

Opettaja

1. vailla koulutusta 37,50 €/h
2. keskiasteen koulutus 38,90 €/h
3. ammattikorkeakoulu 42,00 €/h
4. korkeakoulutkinto 43,80 €/h

Huom! Oppilaitoksissa noudatetaan käytössä olevia opetusalan työehtosopimuksia.

Harrastajateatteriohjaukset

Temen suositus on, että harrastajateatteri-ohjauksista maksetaan 75% Teatterialan työehtosopimuksen liitteen 8 vierailijan ohjaajan sopimuksen mukaisesta ohjaustariffista.

Kertaluontoiset keikat

- A.** Fasilitointi/tehtävät, jotka eivät vaadi ennakkovalmistelua, esimerkiksi työpajan ohjaaminen valmiina olevan materiaalin pohjalta 85,10 €/h (minimiveloitus 2 h).
- B.** Koulutukset/työpajat, joissa valmistelua ja taustatyötä 354,00 €/kerta.
- C.** Koulutukset/työpajat, joissa paljon valmistelua ja harjoittelua, esimerkiksi Forum-teatteri, 531,75 €/kerta.

Työkerran peruuntuminen: Kun peruuntuminen tapahtuu 7-2 pv ennen työn alkua, maksetaan 50% palkasta. Samana tai edellisenä päivänä peruuntuneesta työstä maksetaan koko palkka. Lomakorvausta maksetaan vähintään 9% palkasta/palkkiosta Vuosilomalain 4 luvun pykälän 16 ja 17 mukaisesti. Suosittelemme kuitenkin 13,5% lomakorvausta.

HUOM! Kaikki yllämainitut suosituspalkat ovat bruttopalkkoja, mikä tarkoittaa, että jos yritys tai yhdistys maksaa palkan varsinaisen työnantajan sijaan (esim. teatteri, kunta tms.), on laskutettavaan summaan lisättävä n. 30% työnantajan sivukulujen ja muiden hallinnollisten sivukulujen kattamista varten. Muista myös lomakorvaukset!

Nukketeatteritaiteilija keikalla tai kiertueella, esityshinnoittelusuosituksia sooloteatterista suurempiin työryhmiin

Keikka- ja kiertuepalkkiosuosituksset

Palkan sivukulujen (n. 30%) kattamiseksi bruttopalkka tulee kertoa 1,30:lla. Työnantaja tilittää eteenpäin työnantajan sivukulut sekä työntekijän vakuutusmaksut ja ennakonpidätyksen.

Keikkahinnoittelussa tulee huomioida myös tuotannolliset kulut, taiteellisen tuotannon kulut ja korvaukset sekä mahdolliset kiertuekulut.

Seuraavissa laskelmissa on lähdetty siitä, että esityksen tekemiseen on saatu rahoitus muualta kuin kiertuetoiminnasta (esimerkiksi apurahat, avustukset, sponsorit).

Esimerkeissä esiintyjä/ryhmä hoitaa omat ruokailunsa ja majoituksensa: ruokailut korvataan päivärahoina esiintyjien tileille ja majoituskulut kulkevat laskuttajatahon kautta.

Laskelmat pohjautuvat minimikeikkapalkkiosuosituksiin, eli työnsä voi hinnoitella myös arvokkaammaksi.

Esimerkki 1

Soolonukketeatteriesitys, kesto 30 min, esiintyjä pystyttää (2h) ja purkaa (1h) itse sekä hoitaa tekniikan. 3 näytöstä samassa paikassa kahtena peräkkäisenä päivänä (1 pystytys ja 1 purku). Esiintyjä asuu Turussa ja keikat ovat Hämeenlinnassa. Matkustaminen tapahtuu henkilöautolla. Esityksessä tarvitaan litra maitoa, kananmunia ja kääretorttu. Pystytyksessä kuluu roudariteippirulla. Esiintyjä lähtee matkaan aamulla klo 6, yöpyy hotellissa ja palaa seuraavan päivän iltana klo 21.

Esiintyjän palkka, lomakorvaus ja vakuutusmaksut	I esitys	II esitys	III esitys	Yhteensä
Esiintyjän bruttopalkka (huom! kyseessä minimi)	177,00	139,50	139,50	
Lomakorvaus, 13,5%	23,90	18,83	18,83	
Työeläkemaksut, 5,7%	-11,45	-9,03	-9,03	
Työttömyysvakuutusmaksu, 0,65%	-1,30	-1,03	-1,03	
Ennakonpidätys veroprosentin mukaan, esimerkiksi 15%	-30,14	-23,75	-23,75	
Esiintyjän nettopalkka	158,01	124,52	124,52	407,05

Työnantajan sivukulut (noin 23%)

Työeläkemaksut, 19%	38,17	30,08	30,08	
Sosiaaliturvamaksu, 2,08%	4,18	3,29	3,29	
Työttömyysvakuutusmaksu, 0,80%	1,61	1,27	1,27	
Ryhmähenkivakuutusmaksu, esimerkiksi 0,07%	0,14	0,11	0,11	
Työtapaturvavakuutusmaksu, esimerkiksi 1%	2,01	1,58	1,58	

Palkka ja sivukulut yhteensä	247,01	194,66	194,66	
-------------------------------------	---------------	---------------	---------------	--

Tuotannolliset kulut

Hallintokulut (kirjanpito, toimistokulut), 10%	46,00	36,00	36,00	
Markkinointimateriaalit, esimerkiksi 4%	18,40	14,40	14,40	
Tuottajan osuus, esimerkiksi 16%	73,60	57,60	57,60	

Taiteellisen tuotannon kulut ja korvaukset

Tekijänoikeuskorvaukset, 5%	23,00	18,72	18,72	
Ohjaajan osuus, esimerkiksi 8%	36,80	28,80	28,80	
Materiaalien uusiminen yms. kulut, 3%	13,80	10,80	10,80	
Lämmitysharjoituskustannukset				
Muut esitykseen liittyvät kulut, esimerkiksi työpaja				

Kaikki kulut yhteensä / esitys	458,61 ≈ 460	360,00	360,00	1 180,00
---------------------------------------	---------------------	---------------	---------------	-----------------

Kiertuekulut

Päivärahat*, 2 päivää × 40 €/päivä				80,00
Matkakulut (142 km × 2 = 284 km), 284 km × 0,44 €/km				124,96
Majoituskulut, 70 €/yö				70,00
Esityskohtaiset materiaalikulut	15,00	5,00	5,00	25,00

Laskutettavat kulut yhteensä (palkat sivukuluineen + tuotannolliset kulut + taiteellisen tuotannon kulut+kiertuekulut)				1479,96 ≈ 1480
Esiintyjän tilille (nettopalkka + päivärahat + matkakulut)				612,01

* Työnantaja voi maksaa työmatkan ajalta päivärahaa, jos matkakohde on yli 15 kilometrin päässä joko asunnostasi tai varsinaisesta työpaikastasi. Työmatkan kesto vaikuttaa päivärahan suuruuteen.

Esimerkki 2

Kaksi esiintyjää ja yksi tekniikko lähtevät keikalle Jyväskylästä Helsinkiin klo 18 ja yöpyvät esiintymispaikkakunnalla. He pystyttävät esityksen seuraavana aamuna, esiintyvät ja palaavat klo 17. Työmatkan kokonaiskesto on 23 tuntia. Työmatka tehdään henkilöautolla, jonka perässä on perävaunu.

Esiintyjien palkka, lomakorvaus ja vakuutusmaksut

Esiintyjän palkka	177,00
Esiintyjän palkka	177,00
Teknikon palkka	177,00
Lomakorvaukset (13,5%)	71,70
Työeläkemaksut (5,7%)	-34,35
Työttömyysvakuutusmaksu (0,65%)	-3,90
Ennakonpidätys veroprosentin mukaan, esimerkiksi 15%	-90,42
Esiintyjien nettopalkat, á 158,01 € × 3 hlö	474,03

Työnantajan sivukulut (noin 23%)

Työeläkemaksut, 19%	114,51
Sosiaaliturvamaksu, 2,08%	12,54
Työttömyysvakuutusmaksu, 0,80%	4,83
Ryhmähenkivakuutusmaksu, esimerkiksi 0,07%	0,42
Työtapaturmavakuutusmaksu, esimerkiksi 1%	6,03

Palkat ja sivukulut yhteensä

	741,03
Tuotannolliset kulut	
Hallintokulut (kirjanpito, toimistokulut), 8%	120,00
Markkinointimateriaalit, esimerkiksi 2%	24,00
Tuottajan osuus, esimerkiksi 15%	180,00

Taiteellisen tuotannon kulut ja korvaukset

Tekijänoikeuskorvaukset, 3%	36,00
Ohjaajan osuus, esimerkiksi 6,3%	75,60
Materiaalien uusiminen yms. kulut, 2%	24,00
Lämmitysharjoituskustannukset	
Muut esitykseen liittyvät kulut, esimerkiksi työpaja	

Kulut yhteensä / esitys

	1200,63 ≈ 1200
Kiertuekulut	
Päivärahat*, 23 h:n reissu, päivärahat 40 €/hlö × 3 hlö = 120 €	120,00
Matkakulut (269 km × 2 = 538 km), 0,44 €/km + 0,03 €/km × 2 lisählö + peräkärry 0,07 €/km = 0,57 €/km	306,66
Majoituskulut (hostelli, á 36 €)	108,00
Esityskohtaiset materiaalikulut	20,00

Laskutettavat kulut yhteensä (palkat sivukuluineen + tuotannolliset kulut + taiteellisen tuotannon kulut + kiertuekulut)

	1754,66 ≈ 1755
Esiintyjien tileille / henkilö (nettopalkka + päivärahat)	198,01
Auton omistavan esiintyjän tilille (nettopalkka + päivärahat + kilometrikorvaus)	504,67

Muuta huomioitavaa

- ▶ Ammattiliittomaksut hoidetaan yleensä itse kuukausittain/vuosittain, esim. Temellä 1,6% bruttopalkasta.
- ▶ Ohjaajalle tai muulle osalliselle voidaan maksaa myös tekijänoikeusmaksu, josta menee vain henkilökohtainen veroprosentti, mutta se ei silloin kerrytä eläkettä eikä sosiaaliturvaa. Tekijänoikeuskorvaus, joka perustuu saajan omaan toimintaan, on ansiotuloa. Tekijänoikeusmaksut määritellään sopimuksessa eli ne ovat korvausta jo tehdyn taiteellisen työn käytöstä. Kulttuurialan sopimuksissa taiteellisesta työstä suositellaan maksettavaksi korkeintaan 35% tekijänoikeuskorvauksina ja loput 65% suositellaan maksettavaksi palkkana.
- ▶ Työpajat ovat arvonlisäverollisia, mutta yleishyödyllisten yhdistysten kohdalla ne saattavat olla arvonlisäverottomia, jos yhdistys ei harjoita elinkeino- vaan yleishyödyllistä toimintaa. Tämä on tapauskohtaista ja arvonlisäverottomuus on tarkistettava verottajalta.

Keikkahinnoitteluesimerkkejä Euroopasta:

- ▶ Italialainen pulcinella-sooloesitys: 600 € + matkat, majoitus ja ylläpito
- ▶ Israelilainen sooloesitys, jossa mukana tekniikko: 800 € + matkat, majoitus ja ylläpito
- ▶ Ranskalainen esitys, jossa 2 esiintyjää ja 1 tekniikko: 1200 € /päivä (1-3 näytöstä päivässä) + matkat, majoitus ja ylläpito
- ▶ Ranskalainen esitys, jossa yhteensä 9 henkilöä: 4600 € / 1 esitys (8000 € / 2 esitystä ja 11000 € / 3 esitystä) + matkat, majoitus ja ylläpito

Vuonna 2015 päivärahana määrä on (verohallitus määrittää vuosittain)

- ▶ Osapäiväraha 18 euroa (työmatka yli 6 tuntia)
- ▶ Kokopäiväraha 40 euroa (työmatka yli 10 tuntia)
- ▶ Ulkomaan päivärahaan (ks. taulukko, www.vero.fi)
- ▶ Ateriakorvaus 10 euroa (ateriakorvaus voidaan maksaa työmatkoilta, joilta palkansaajalle ei makseta päivärahaa.)
- ▶ Kun matkaan käytetty aika ylittää viimeisen täyden matkavuorokauden vähintään 2 tunnilla: 18 €
- ▶ Kun matkaan käytetty aika ylittää viimeisen täyden matkavuorokauden yli 6 tunnilla: 40 €

Päiväraha on korvausta tavallista suuremmista ruokailukuluista. Jos työmatkaan sisältyy ilmainen tai työnantajan kustantama ruokailu (kokopäiväraha / kaksi ateriaa, osapäiväraha / yksi ateria), päiväraha on puolet edellä mainituista määristä.

Päivärahan suorittaminen edellyttää, että erityinen työntekemispaikka on yli 15 kilometrin etäisyydellä joko palkansaajan varsinaisesta työpaikasta tai asunnosta, riippuen siitä, kummasta matkasta on tehty.

Erityisen työntekemispaikan on lisäksi oltava yli 5 kilometrin etäisyydellä sekä varsinaisesta työpaikasta että asunnosta.

Vuonna 2015 kilometrikorvausten enimmäismäärä (verohallitus määrittää vuosittain)

Palkansaajan omistamallaan tai hallitsemallaan kulkuneuvolla tekemästä työmatkasta suoritettavien matkustamiskustannusten korvausten enimmäismäärät ovat:

- Kulkuneuvo (auto), korvauksen enimmäismäärä 44 senttiä kilometriltä (verottajan hyväksymä vähimmäismäärä 22 senttiä/km), jota korotetaan
- ▶ 7 senttiä kilometriltä perävaunun kuljettamisesta autoon kiinnitettynä
- ▶ 11 senttiä kilometriltä silloin, kun työn suorittaminen edellyttää asuntovaunun kuljettamista autoon kiinnitettynä
- ▶ 21 senttiä kilometriltä silloin, kun työn suorittaminen edellyttää taukotuvan tai vastaavan raskaan kuorman kuljettamista autoon kiinnitettynä
- ▶ 3 senttiä kilometriltä sellaisista autoissa kuljettavista koneista tai muista esineistä, joiden paino ylittää 80 kiloa tai joiden koko on suuri
- ▶ 3 senttiä kilometriltä, jos palkansaaja työhönsä kuuluvien tehtävien vuoksi kuljettaa autossa koiraa

Jos palkansaajan omistamassa tai hallitsemassa kulkuneuvossa matkustaa muita henkilöitä, joiden kuljetus on työnantajan asiana, korotetaan 1 momentissa tarkoitettujen korvausten enimmäismääriä 3 senttiä kilometriltä kutakin mukana seuraavaa henkilöä kohden.